

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ : - 1 - ΜΕΙΖΟΝ ΜΟΥΣΙΚΟΪΣΤΟΡΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ
Critic's Point

Φιλαρμονική Όρχηστρα Κίνας
ὕπὸ τὸ Λόνγκ Γιού:

μουσικὸ γεγονός ἱστορικῆς σημασίας!

27/2015.

τοῦ ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ.

«THE AIM OF MUSIC is to create soul»—ἀγγλικά: «σκοπὸς τῆς μουσικῆς εἶναι ἡ δημιουργία ψυχῆς». Στὸ μεγάλο Γιάννη Χρήστου (1926-70) ἀνήκει ὁ τρομερὸς λόγος, σημειωμένος στὴ Χίο πάνω σὲ ἓνα φυλλαράκι χαρτί προχείρων σημειώσεων μὲ πλήρη ἡμεροχρονολογία (δεκαετίας 1960;), ἴσως καὶ ὥρα, πού πρέπει νὰ σώζεται πάντα στὸ Ἀρχεῖο του. Μοῦ τὸν θύμισε ὄχι σὲ ἀστραπιαία αὐθόρμητο συνειρμό, τὸ ἀκρόαμα πού ξυπνώντας τὸ πρωῖ τῆς Τετάρτης 19.8.2015, δὲν εἶχε ἰδέα ὅτι θὰ ἀκουγα τὸ βράδυ: τὸ πληροφορήθηκα ἀνοίγοντας τὴν πρωϊνὴ μου ἐφημερίδα καί, συλλαμβάνοντας τὴ σημασία του, τσακίστηκα νὰ κλείσω θέσεις. Καίτοι ὁ τόμος τοῦ ἐπίσημου προγράμματος τοῦ Φεστιβάλ Ἀθηνῶν (πρὸ πολλοῦ λεληγμένου, ἀφοῦ ματαιώθηκαν μπόλικες ἐκδηλώσεις) τὸ ἀποσιωποῦσε πλήρως, διοργανωτῆς ἦταν ὄντως ὁ πολυπῆμων θεσμός. Ἀντὶ προγράμματος, μονόφυλλο χρώματος κοκκίνου (ὡς ἡ σημαία τῆς Λ.Δ. τῆς Κίνας) μὲ ὅσες πληροφορίες ἐλληνικά καὶ ἀγγλικά χωροῦσαν σὲ διαστάσεις 145 X 223 χιλιοστῶν, κατὰ τι μεγαλύτερες ἐκείνων μιᾶς κλειστῆς (ὄχι ἀνοικτῆς—τὰ δάχτυλα βγαίνουν ἔξω ἀπὸ τὸ χαρτί) παλάμης.

Ἐνα δεκάμηνο μετὰ τὴν ἀστραπιαία ἐπίσκεψή μου στὸ Πεκίνο (14-20 Ὀκτ. 2014· βλ. *Critic's Point*, Γ. Λ. ἀρ. 30/2014, ἀνάρτ. Σάβ. 29.11.2014), ἀνέλπιστα ἀνανέωνα τὴν ἐπαφή μου μὲ τὴν παμμέγιστη, πολιτιστικά (καὶ φυσικά ὄχι μόνον!) ἀνεξάντλητη Κίνα, χάρις στὴ

συναυλία περιοδείας με τίτλο *Ὁ δρόμος τοῦ μεταξιῦ* τῆς Φιλαρμονικῆς Ὀρχήστρας τῆς Κίνας (ἀγγλ. China Philharmonic Orchestra, ἀρκτικόλεξα: CPO· κιν. 中国爱乐乐团) ὑπὸ τὸν ἀρχιμουσικὸ Λόνγκ Γιού (Long Yu, γ. Σαγγάη, 1964) καὶ σολίστ τὸ βιολιστὴ Ζένγκ Τσένγκ (Zeng Cheng, γ. ἄγνωστο ποῦ, 1976)¹.

Πρὶν ἐπανέλθω στὴ ρήση τοῦ Χρήστου, συσχετίσιμη μὲ τὴν ποιότητα τοῦ ἀκροάματος (βλ. πιὸ κάτω), θεωρῶ ἀπαραίτητο οἱ ἀπανταχοῦ Γῆς φιλόμουσοι νὰ χωνέψουν ἔστω καὶ μὲ τρυπανισμό κρανίων, τὴν τεράστια δημογραφικὴ διαφορὰ ποὺ ἐπῆλθε καὶ στὴ μουσικὴ μεταξὺ 1900, ὅταν ὁ γῆϊνος πληθυσμὸς ἦταν περίπου δύο δις καὶ 2000, ὅταν εἶχε ὑπερτριπλασιαστεῖ στὰ 6.300.000.000! Εἰδῆση δὲν πῆρε ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴ ἄγγλος «συνάδελφος» (τρομάρα του): διάβασα στὸ Διαδίκτυο κριτικὴ τοῦ ἀντιμετωπίζουσα τὴ Φιλαρμονικὴ τῆς Κίνας ἀφ' ὑψηλοῦ, ὅπως περίπου οἱ ἀποικιοκράτες πρόγονοί του στὴ Σιγγαπούρη (καὶ σίγουρα ἀλλοῦ...) τοὺς ὁμοεθνεῖς της: σώζεται πάντα (καὶ ἐπιδεικνύεται στοὺς ξένους) ἡ τρομερὴ ἐπιγραφὴ στὴν εἴσοδο παλαιᾶς ἀγγλικῆς λέσχης «Dogs and Chinese are not admitted», δηλ. Ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος σὲ σκύλους καὶ Κινέζους. Μὲ τὴν αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γῆς, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὶς κολοσσιαῖες ἐπενδύσεις τῶν σοσιαλιστικῶν καθεστώτων στὴ μουσικὴ, ἔληξε ἡ προαιώνια μονοκρατορία της ἀπὸ τὴν ἰταλογαλλο-γερμανικὴ τρόικα. Στὸ μουσικὸ στερέωμα μεσουρανοῦν δυνάμεις ἀπελευθερωμένες καὶ ἀπὸ τὶς ὡς ἄνω ἐπενδύσεις, ἀνθρωποκεντρικὲς ὅμως, ὅπως τελικῶς ἀποδείχθηκε: σὲ διαμετρικὴν ἀντίθεση μὲ τὴ λεγόμενὴ «δυτικὴ πρωτοπορεία», ποὺ τῇ προτροπῇ μυστικῶν ὑπηρεσιῶν χρηματοδοτήθηκε μὲ ἀμύθητα ποσὰ γιὰ νὰ χτυπήσει τὸν ἀνθρωποκεντρικό, ξανατονίζουμε, σοσιαλιστικὸ ρεαλισμό, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλο παρὰ μιὰ

¹ Χρονολογία γεννήσεως κατὰ συμπερασμὸν, συνδυάζοντας δεδομένα ἀπὸ δύο ιστοσελίδες: α) <https://www.facebook.com/WuPromotion/posts/751768-261612424:0>, ποὺ ἀναφέρει ὅτι ὁ Ζένγκ Τσένγκ ἐμφανίσθηκε σὲ ἡλικία 11 μόλις ἐτῶν στὸ 1ο Φεστιβάλ Τεχνῶν τῆς Κίνας καὶ β) http://www.china-culture.org/gb/en_festivals/node_224.htm, ποὺ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τὸ 1ο Φεστιβάλ Τεχνῶν τῆς Κίνας δόθηκε τὸ φθινόπωρο 1987: 1987-11= 1976, ὅπερ ἔδει δείξαι.

ἀδέξια ἀπὸ ὀρισμένες πλευρὲς προσπάθεια ἐφαρμογῆς τοῦ πλατωνικοῦ ἤθους στὸ χῶρο τῶν τεχνῶν καὶ τῆς μουσικῆς. Ὅσο γιὰ τὴ Δύση, ἑκατομμύρια δολλάρια τοῦ καιροῦ ἐκείνου στοίχιζαν τὰ πρῶτα ἠλεκτρονικὰ στούντιο (ἄχρηστα σήμερα), τερατόμορφα ἐργοστάσια, ὅπου λέγεται ὅτι ἓνας συνθέτης δούλευε πλήρες δωρο γιὰ νὰ παραγάγει μόλις 3' ἠχητικοῦ προϊόντος. Μὲ ἐντελῶς ἀπονεκρωμένη πιά τὴ λεγόμενη δυτικὴ «πρωτοπορεία», σήμερα στὴ παγκόσμια μουσικὴ ἀδιαφιλονείκητα ἐπικρατεῖ ὅ,τι θὰ ἀποκαλοῦσα ἓνας «τραγικὸς οὐμανισμὸς» μὲ γεννήτορα τὸ μεγάλο Σοστακόβιτς: Ἔτσι μεσουρανοῦν οἱ Σνίπτικε, Γκουμπαϊντούλινα (τέως ΕΣΣΔ) καὶ Γκίγια Καντσέλι (Γεωργία), ἐνῶ, ὅλο καὶ γίνονται γνωστότεροι διεθνῶς ἄπειροι βαλκάνιοι ², γεωργιανοὶ καὶ ἀρμένιοι δημιουργοί: δὲν ἀναφέρω ὀνόματα ἐπειδὴ θὰ ἀδικήσω ὅσους ἀναπόφευκτα ἀποσιωπηθοῦν! Ὅμως, ἐμφατικότερα ὀλόλαμπρες παρουσίες στὴν κοσμογονία ἀπὸ τὴν ὁποία ἀναδύεται μιὰ νέα μουσικὴ ὑδρόγειος, εἶναι ἡ Ἰαπωνία, ἡ Κορέα καὶ τελευταία ἀλλὰ **σημαντικότερη**, ἡ Λ.Δ. τῆς Κίνας: τὰ ὀνόματα τῶν συνθετῶν τῆς, ὅσο καὶ ἂν ἀποτελοῦνται ἀπὸ τρία ἢ δύο δυσασπονημόνευτα ἀπὸ ἰνδευρωπαϊοὺς μονοσύλλαβα, σύντομα θὰ ἔχουμε ἀποστηθίσει δίχως κἂν νὰ τὸ ἀντιληφθοῦμε! Ὅσο γιὰ τοὺς Δυτικοὺς «πρωτοπόρους», Μπουλέζ, Στοκχάουζεν (ἐπὶ πλέον, χυδαῖο ὑβριστὴ τῶν 3.000 νεκρῶν τῆς 11.9.2001), Ρήμ, Λάχενμανν, Ντυσαπέν καὶ Σία, σίγουρα ἔχουν ποτιστεῖ κρασί τῆς λησμονιᾶς, γιὰ νὰ θυμηθῶ τὸν ἀνεπανάληπτο χατζιδάκειο *Κύκλο* τοῦ C.N.S. Ἦδη, σύμφωνα μὲ τὸν ἀγαπητὸ καὶ ἄκρως ἀξιόπιστο συνθέτη Χρήστο Σαμαρᾶ, καθηγητὴ συνθέσεως στὸ Τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου, τὸν Ὀκτώβριο 2010 στὴν Κρατικὴν Ὅπερα τοῦ Βερολίνου, δόθηκε ὄπερα τοῦ Σικελοῦ Σαλβατόρε Σαρρίνο [Salvatore Sciarrino γ. Παλέρμο, 4.4.1947], παρουσία 47 (ναί, **σαράντα ἑπτὰ!**) μόνον θεατῶν-ἀκροατῶν...

Λίγα λόγια γιὰ τοὺς ἀνιστόρητους:

² Μὲ λύπη δὲ συμπεριλαμβάνουμε στὰ Βαλκάνια τὴν ἐσκεμμένα καὶ συστηματικὰ αὐτοαπομονωμένη Ἑλλάδα, ὅπου ἐρήμην πάντα τοῦ φυγόμουσου κράτους τῆς γράφεται σήμερα **ὑπέροχη μουσικὴ**, ἀπὸ νεότατους συνθέτες ὀλοένα ἀποσπῶντες πρῶτα βραβεῖα σὲ μεγάλους διεθνεῖς διαγωνισμοὺς,

α) περί τό Δρόμο τοῦ Μεταξιῶ πού ἀκολούθησε στήν περιοδεία τῆς ἤ Φιλαρμονικῆ τῆς Κίνας: ὅπως γράφει ὁ ἱστορικός Joshua J. Mark στήν *Ancient History Encyclopedia*³ τόν ὄρο (γερμ. Seidenstraße) ἐπινόησε τὸ 1877 ὁ γερμανὸς γεωγράφος Φερδινάνδος φὸν Ρίχτοχοφεν (Ferdinand von Richthofen, 1833-1905), γιὰ τὴ μεγάλη διαδρομὴ πού συνέδεε τὴν Κίνα μὲ τὴν Εὐρώπη. Ὡστόσο οἱ δρόμοι ἀπὸ τὴ δυτικὴ Κεντρικὴν Ἀσία στὴ Δύση ἀνάγονται στήν περσικὴ δυναστεία τῶν Ἀχαιμενιδῶν⁴ (500-330 π.Χ.: τότε τὴν κατέλυσε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος), τὴν ἐμπορικὴ σύνδεση Κίνας-Δύσεως, ἐγκαινίασε τὸ 130 π.Χ. ὁ Κινέζος αὐτοκράτορας Βοῦ (ἢ Γοῦ; λατινικὴ γραφὴ: Wu) τῆς δυναστείας Χὰν (202 π.Χ.-220 μ.Χ.) καὶ τερμάτισε τὸ...1453 μ.Χ. τὴν ἴδια χρονιά μὲ τὴν ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Μωάμεθ Β ὁ Πορθητῆς, μέγας ἐχθρὸς τῆς Δύσεως ἄρα καὶ τῆς ἐπικοινωνίας τῆς μὲ τὴν Ἀνατολή. Σὲ γενικὲς γραμμὲς ξεκινοῦσε ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴ Κίνα καὶ μέσω Βακτριανῆς καὶ Μηδίας Περσίδος, ἔφθανε στήν Παλαιστίνη, ὅπου συνεχιζόταν διὰ θαλάσσης καὶ κατέληγε στήν Ἰταλία καὶ στήν Ἑλλάδα.

Γιὰ τὴν Ἱστορία, παραθέτουμε ὅλο τὸ πρόγραμμα τῆς ὁμώνυμης περιοδείας (5-22 Αὐγούστου 2015) τῆς Φιλαρμονικῆς Ὀρχήστρας τῆς Κίνας⁵ :

6 Αὐγ. Ἐθνικὸ Θέατρο, Ντουσανμπέ (Dushanbe), Τατζικιστάν.

8 Αὐγ. Αἴθουσα Φιλαρμονικῆς, Μπισκέκ (Bishkek), Κιργιζιστάν.

10 Αὐγ. Ἐθνικὸ Ὁδεῖο Kurmangazy, Ἄλματυ, Καζακιστάν.

13 & 14 Αὐγ. Αἴθουσα Iran Vahdat, Τεχεράνη, Ἰράν.

17 Αὐγ. Πλατεῖα Ἡρακλείου, Ἡράκλειο—Κρήτη, Ἑλλάδα.

19 Αὐγ. Ἡρώδειο (Φεστιβάλ Ἀθηνῶν, λέει...) Ἀθήνα, Ἑλλάδα.

β) Γιὰ τὴν παρουσία ἐκπροσώπων τῆς κινεζικῆς μουσικῆς (μέχρι στιγμῆς ἐρμηνευτῶν) στήν ἐλληνικὴ μουσικὴ: πρῶτος ὁ ἀνεπανάληπτος ἀρχιμουσικὸς Τσοῦ Χοῦϊ (Choo Hoey, γ. Palembang, Σουμάτρα 1932; 1934;) πού κατὰ τὴ δεκαετία 1968-78 τῆς παραμονῆς του στήν Ἑλλάδα μεταμόρφωσε τίς ὡς τότε πανάθλιες ἐλληνικὲς ὀρχήστρες,

³ Βλ. διαδικτυακὸν ἰστότοπο www.ancient.eu/Silk_Road/.

⁴ Διοργανωτῶν κατ' Ἡρόδοτο θαυμαστοῦ ταχυδρομικοῦ συστήματος: βλ. Ἡρόδοτος, βιβλίον 80, Οὐρανία, § 98.

⁵ Βλ. διαδικτυακὸν ἰστότοπο www.wupromotion.com/.../chinese.../747-c...

συνεργάστηκε λαμπρά με την Έθνική Λυρική Σκηνή (Στραβίνσκυ: *Η ζωή ενός ακόλαστου*, Ρίχαρντ Στράους *Η Άρι-άδνη στη Νάξο*, αμφότερα σε σκηνοθεσία Ντίνου Γιαννόπουλου) και ηχογράφησε με τη Συμφωνική της ΕΡΤ 21 ως τότε άγνωστα έργα όλων των εποχών της ελληνικής μουσικής: έτσι έγινε και εκείνος...έχθρος του ελληνικού πολιτιστικού παρακράτους τε και κράτους, παλαιγενώς μισούντος την Έντεχνην Ελληνική Μουσική. Και ακόμη οι ανυπέβλητοι πιανίστες Φού Τσ'όνγκ (δix, δεκαετία 1960) και Ντι Χσιάο (10.12.-2008), όχι όμως και ο ναρκισσιστικότετος Λάνγκ-Λάνγκ (12.5.2009). Φρονώ ότι πολλά των ανωτέρω έπρεπε άπαραιτήτως να γνωρίζουν, χάρη σε σημειώσεις προγράμματος οι προσελθόντες στο Ήρώδειο άκροατές της Φ.Ο.Κίνας.

* * *

ΜΕΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΥΣ άστερίσκους, περνούμε στην ίδια την όρχήστρα και στην εκδήλωση. Το ιστορικό της Φ.Ο.Κ. είναι σχετικά σύντομο. Άποτελεί μετεξέλιξη της ως τότε *Ραδιοφωνικής Συμφωνικής Όρχήστρας της Κίνας* [άγγλ. China Broadcasting Symphony Orchestra] και ως ήμερομηνία «γενεθλίων» της αναφέρεται ή 25 Μαΐου 2000. Ώς «πλαστουργός» της θα λέγαμε, εμφανίζεται ο Λόνγκ Γιού, καλλιτεχνικός διευθυντής και πρώτος άρχιμουσικός της, προφανώς από τις σημαντικότερες μουσικές προσωπικότητες της Λ.Δ. της Κίνας. Η σχετικά νέα όρχήστρα, πρωτοεμφανίσθηκε 16 Δεκ. 2000 με έργα Φίλιπ Γκλάς (Κοντσέρτο για βιολοντσέλο άρ. 1) και Του Μινγκσίν⁶ (γ. 1928), συμφωνικό ποίημα με τίτλο *Γυναίκες στρατηγοί της οικογενείας Γιάνγκ*, παραγγελία και παγκόσμια «πρώτη», έμπνευσμένο από όλόκληρο κύκλο σχετικων έργων της κακώς λεγομένης (παραδοσιακής) Όπερας του Πεκίνου, κινεζιστί Jīngjù. Έχει ήδη πραγματοποιήσει περιοδείες: 1) Στην Τάϊβαν (άλλοτε Φορμόζα), το 2001. 2) Στην Ίαπωνία και στην Κορέα, το 2002. 3) Σε 25 πόλεις 7 ευρωπαϊκων και βορειοαμερικανικων χωρων, το 2005· ή μεγαλύτερη περιοδεία της 4) Στα λεγόμενα Proms ή BBC

⁶ Προφέρεται Tu Mingshin, αλλά εκλατινίζεται...Du Mingxin σύμφωνα με το άνοικονόμητο, αλλά άτυχώς καθιερωθέν κινεζικης έπινοήσεως σύστημα pinyin, μεταγραφής της κινεζικης σε λατινικούς χαρακτήρες.

Promenade Concerts (αὐτολεξεί: συναυλίες περιπάτου· δίνονται ἀπὸ τὸ 1895 στὸ Ἰντρουέτ Χώλλ τοῦ Λονδίνου, κάθε καλοκαίρι ἐπὶ 8 ἐβδομάδης) τὸ 2014.

Τέλος, τὸ πρόγραμμα πρόγραμμα ἀποτελοῦσαν φρονιμότατα δύο πασίγνωστα ἔργα τοῦ διεθνoῦς ρεπερτορίου καὶ ἓνα ἀνέτως ἀφομοιώσιμο κινεζικό, διότι, πῶς νὰ τὸ κάνουμε, οὐδεὶς λαός, πλὴν τοῦ ἑλληνικοῦ, δὲ θάβει ἐμπροθέτως τε καὶ ἐσκεμμένως τὴ μουσική του.

1) ΜΠΟΡΟΝΤΙΝ, ΑΛΕΞΑΝΤΡ ΠΟΡΦΥΡΙΕΒΙΤΣ [ρωσ. Βοροδίν, Алексáндр Порφýрьевич, 1833-1877]: *Πολοβτσιανοὶ Χοροί*, ἀπὸ τὴ 2η καὶ 3η πράξη τῆς ὄπερας *Πρίγκιπας Ἰγκορ* (1869-1877, πρόλογος, 4 πράξεις, κείμ. τοῦ συνθέτη· μεταθανάτια παγκόσμια «πρώτη»: Ἁγία Πετρούπολη, θέατρο *Μαριΐνσκυ*, 23 Ὀκτ./4 Νοε. 1890). Πρῶτες ἐντυπώσεις: ὄνειρώδης συγχρονισμός, τέλεια ἐλεγχόμενο ρυθμικὸ σφρῖγος, πλαστικότητα φραζάρισμα, ἀνετα διακριτὸ ὄχι μόνον στὸ σύνολο ἀλλὰ σὲ κάθε πάρτα χωριστὰ καὶ πρὸ πάντων ἀβρότατος συλλογικὸς ἦχος μὲ εὐκρινέστατες ὅμως διαβαθμίσεις τοῦ φάσματος τῆς δυναμικῆς ἀπὸ τὰ πιανισσίσιμι στὰ φορτισσίσιμι—λ.χ. τὸ σύνολο τῶν ἀρετῶν αὐτῶν θαυμάσαμε στὰ πιτσικκάτι τῶν βιολοντσέλων. Ἐνα «τέμπε» ἐλαφρῶς ταχύτερο τοῦ προσδοκωμένου, εὐνόησε τὴν πλαστικότητα τοῦ φραζάριατος καὶ ἀξιοποίησε τὴν ἐκφραστικὴ λειτουργικότητα κάθε φθόγγου. Μέσα ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἀναδύθηκε μιὰ γιὰ μᾶς πρωτάκουστη σὲ 60 χρόνια ἀκροαματικῆς πείρας, ἀρχέγονη «βαρβαρικότητα», λές καὶ πυρίπνους κινεζικὸς δράκοντας οἰκειοποιήθηκε καὶ ξαναγέννησε αὐτὴ τὴ δυτικὸτροπα ἐξωτικὴ σελίδα.

2) ΧΕ ΤΖΑΝΧΑΟ (ἀγγλ. προφ. He Janhao, κιν. 何占豪, γ. 1933) καὶ ΓΚΑΝΓΚ ΤΣΕΝ (ἀγγλ. προφ. Kank Chen, κιν. ? ?, γ. 1935): *Κοντσέρτο γιὰ βιολί*, ἐπωνομαζόμενο *Butterfly Lovers*, καὶ βασισμένο σὲ ἓνα πασίγνωστο λαϊκὸ παραμῦθι, ὅπου δύο ἄτυχοι ἐραστές μεταμορφώνονται μετὰ θάνατον σὲ πεταλοῦδες καὶ σμίγουν. Γράφτηκε τὸ 1959, ὅταν οἱ δύο συνθέτες σπούδαζαν στὸ Ὡδεῖο Σαγγάης ἀλλ' ἀπέκτησε τεραστία δημοτικότητα κατὰ τὰ τέλη τῆς δεκαετίας 1970, μετὰ τὴν ἄρση τῶν περιορισμῶν τῆς λεγομένης *Μεγάλης Πολιτιστικῆς Ἐπαναστάσεως* (ΜΠΕ). 25λεπτης περιόδου διάρκειας, εἶναι σὲ ἓνα μέρος, καίτοι ἀνετα διακρίναμε, χάρη καὶ στὶς ἐναλλαγές «τέμπε» κάπου τρεῖς ἢ τέσσερις χωριστὲς ἐνότητες. Ὅλο τὸ ἔργο στηρίζεται στὴ μία καὶ μοναδική

κινεζική μουσική κλίμακα, τήν *άνημιτόνιο πεντατονική* (π.χ ντο-ρε-μι-σολ-λα), τῆς ὁποίας οἱ δυνατοὶ συνδυασμοὶ εἶναι μόλις 125, ἐνῶ ἐκεῖνοι τῆς 12φθογγῆς δυτικῆς ξεπερνοῦν τὰ 449.750.000! Χρησιμοποιεῖ μελωδίες ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο ἔργο τοῦ θεάτρου Jīngjù (βλ. ἄνωτέρω) καὶ λαϊκῶν κινεζικῶν τραγουδιῶν. Τὸ σόλο βιολί, «προσωποποιεῖ» τὴν ἥρωϊδα Zhu Yingtai (ἀγγλ. πρφ. Ju) ἐνῶ τὸ ἐκτενέστατο σόλο βιολοντσέλου τὸν ἀγαπημένο της Liang Shanbo (ἀγγλ. πρφ. Shanpo): ὄντως μᾶς γοήτευσε ἓνα ὑπέροχο ντοῦο βιολιῶ-βιολοντσέλου στὸ γ', ἀργό, τμημα τοῦ ἔργου, μετὰ ἀπὸ τὸ β', γοργό, σὰν σκέρτσο. Τὰ δύο σόλι διανθίζονταν μὲ ἀτμοσφαιρικότητα σόλι φλάουτου καὶ ἄρπας, ἐνῶ τὴν ἄψογη τεχνική, τὴν ἠχητικὴ λάμψη ἑνὸς ἀκριβέστατου τονικὰ σολίστ, πλὴν τῶν ἄλλων θαυμάσαμε καὶ σὲ τοῦλάχιστον δύο καντέντσες, πού θυμίζαν τὸ *Κινέζικο ταμποурίνο* τοῦ μεγάλου βιολιστοῦ Φρίτς Κράϊσλερ. Οἱ δύο συνθέτες ὑπερέβησαν ἑαυτοὺς σὲ εὐρηματικότητα προκειμένου νὰ ἀποφύγουν τὴ μονοτονία τῆς ἀνημιτονίου πεντατονικῆς: διακριτικὲς (γιὰ νὰ μὴ διαλυθεῖ ἡ κινεζικὴ ἀτμόσφαιρα) μετατροπῆς, ἐναλλαγὲς «τέμπι», ἐνορχηστρωτικὰ εὐρήματα, κράτησαν σὲ ἐγρήγορση τὴν προσοχὴ μας σχεδὸν μέχρι τέλους σὲ ἓνα ἔργο πού τὰ προτερήματά του εἶναι περισσότερο διακριτὰ ἀπὸ ἓναν ἐπαγγελματία μουσικό καὶ πού ἀποτελεῖ, ὑποθέτουμε, τὰ μουσικὰ διαπιστευτήρια τῆς Λ.Δ. τῆς Κίνας, μαζί μὲ τὸ πολυπατεράδικο *Κοντσέρτο τοῦ Κίτρινου Ποταμοῦ*, (1969). Γνήσιο προϊόν τῆς ΜΠΕ, σὲ πλήρη... ἀντίθεση μὲ ὅσα ξενοφοβικότητα πρέσβευε: ἐξαιρετικὰ καλογραμμένο πιανιστικά, θυμίζει στὸν ἀνυποψίαστο ἀκροατῆ, ἓνα 4ο Κοντσέρτο Λίστ ἢ Τσαϊκόφσκυ, ἢ 5ο Κοντσέρτο Ραχμάνινωφ, πού φυσικὰ δὲ γράφτηκαν ποτέ. Μὲ λίγες ἀβανταδόρικες ἀλλαγὲς ἔγινε διεθνῶς δημοφιλέστατο ...μετὰ τὴ ΜΠΕ ὡς ὁμότιμο μὲ τὸ κοντσέρτο γιὰ βιολί!

3) NTBOPZAK, ANTONIN [τσεχ. Dvořák, Antonín, 1841-1904]: *Συμφωνία* ἀρ. 9, μι ἐλ. «τοῦ Νέου Κόσμου», ἔργο 95, ἢ B 178 ⁷ (1892-95). Εἶχαμε ἤδη ἐκτιμήσει τίς ad hoc ἀρετὲς τοῦ θαυμάσιου ἐξάρχοντος τῆς ὀρχήστρας (πλὴν ἐκείνων τοῦ φλάουτου, τοῦ βιολοντσέλου καὶ τῆς

⁷ Ἀριθμὸς Καταλόγου τοῦ Τσέχου μουσικολόγου Jarmil Burghauser, πού καθιερώνεται πιά ὅλο καὶ περισσότερο ἐπειδὴ σὲ πλεῖστες συνθέσεις του ὁ Ντβόζακ ἔχει παραλείψει τὴν κατ' ἔργον» (λατ. opus) ἀρίθμηση.

άρπας) όταν έδω αντιμετώπισαμε μιὰ ὀρχήστρα σὰν ὄργανισμό σφύζοντα ἀπὸ ζωὴ πὺ ἔρριχνε στὸ ἔργο μιὰ ματιὰ ἐντελῶς παρθένα (Adagio – Allegro molto). Κάθε πάρτα ἔσφυζε ἀπὸ μιὰ δική της ζωὴ, παραμένοντας ἀναπόσπαστο τμήμα τῆς παρτιτούρας. Τὸ Largo μὲ τὸ ἀγγλικὸ κόρνο νὰ ἀκούγεται ὄχι πιάνο ἀλλὰ πιανισίσσιμο, σύμφωνα μὲ τὸ ἐπιλεχθὲν φάσμα δυναμικῆς, ἀκούστηκε τόσο ἀρχέγονα ἠδύμολπο ὥστε ἄγγιζε τὸ ἡλιακὸ πλέγμα. Στὸ Scherzo: Molto vivace – Poco sostenuto, ἐκτιμήθηκαν τὰ αἰθέρια ξύλινα ἐνῶ στὸ τελικὸ Allegro con fuoco, θαυμάσαμε τα χάλκινα πάντα ὡς ἀναπόσπαστα τμήματα συνόλου, στὴν ἀπόδοση τοῦ ὁποῖου συνέβαλε ἐξ' ἴσου σημαντικὰ μὲ τὸν πανάξιο Λόνγκ Γιου, ὁ δυστυχῶς ἀνώνυμος ἐξάρχων. Πόσο εὐχαρίστως θὰ ξανακούγαμε τὴ Φιλαρμονικὴν Ὀρχήστρα Κίνας πὺ ἐνστερνίσθηκε τὴ ρῆση τοῦ Γιάννη Χρήστου, ἀγνοώντας φυσικὰ ἀκόμη καὶ τὸ ὄνομά του! (Ἡρώδειο, 19.8.2015).
